

Kova

Lietuvių darbininkų savaitinis laikraštis, išeina kas penktą dieną, Philadelphia, Pa. U.S.A.

Prenumerata:
Ant metų į visas šalis avietis..... \$ 2.00
Ant pusės metų..... \$ 1.00Apgarbinimų prekės:
sykį colis 50c; mėnuo už colį 1.00; metal
už colį \$ 10.00.Siunčiant raštus, pinigus ir visuose
kituose reikaluose susisiekiant adresuokit:
„KOVA“412 Siegel str.
Philadelphia, Pa.

KOVA

„KOVA“ The Lithuanian weekly, published every Friday, by J. O. SHIVYDAS, 412 Siegel str. Philadelphia, Pa.

Subscription rates:
One year in all parts of the world \$ 2.00
Six month " " " \$ 1.00

All communications should be addressed to:

„KOVA“
412 Siegel str.
Philadelphia, Pa.

ORGANAS LIETUVIŲ SOCIJALISTŲ PARTIJOS AMERIKOJE.

Nr. 24

Philadelphia, Pa. 15 Birželio (June) 1906 m.

Metas II

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

Nuo II-ojo LSPA. Susivažiavimo.

Susivažiavę atstovai iš visų kraštų Amerikos, kur tikrai yra mūsų Partijos kuopos, Brooklyne, N. Y. – birž. 10, 1906, – svarstė ir rišė didelę daugybę klausimų, lytinčiąsi lietuvių socialistų Amerikoje judėjimą. Svarstymai tęsėsi 2 dieni – 10 ir 11 birželio. Visi Susivažiavimo atlikti darbai tilps sekančiuose NN «Kovos». Czion tik paduodam keletą svarbesnių nutarimų:

Centro Komitetan išrinkti šie:

Organizatorium – A. Petraitis, Chicago, Ill.
Sek. susisiekimų – K. Rutkus, Providence, R. I.
Sekr. finansų – P. Bukšnaitis, New York, N. Y.
Išdėminkas – T. Andziulaitienė, Philadelphia, Pa.
Knygtium – A. Bernotas, Philadelphia, Pa.
Redaktorius, J. O. Širvydas.

Adresai Centro Komiteto dar nėra sutvarkyti. Knygos nevisos perduotos. Todėl organizacijos reikaluose per tą laiką, iki nebus C. K. adresai patalpę, reikia susinešt per «Kovos» Redakciją.

Programo apdirbimui šie draugai išrinkta: A. Žagaras, Dr. J. Želviene, J. Baltrušaitis, J. Grinius ir K. Rutkus. Jiems tapo priduta visa programo ir konstitucijos medega ir jie pasilikė Brooklyne dar ant trečios dienos; ir tol neišsiskirtys, kol nesutaisys LSPA. programo ir konstitucijos. Tą tuojuos atspaudint.

3-čią LSPA. Susivažiavimą nutarta sušaukt 1907-se metuose, nedėldienų prieš 1-mą gegužio. Bus Waterburyj, Conn.

Delko darbininkai vargsta?

(Užbaiga)

Matome, mieli broliai, kad ir Lietuvoje, prasidėjus revoliucijai, drauge prasidėjo ir biuri reakcija, kuri nori revoliucijai padaryt galą. Negana, kad iš valdžios pusės pasamdyti visoki «huliganai», «juodašimčiai» elgiasi su žmonėmis kaip laukiniai žvėrys, bet ir iš lietuvių (ypatingai klerikalų) randasi tokių, kurie ne tik ką neinagreta su darbininkais, bet pasukui vilkdames, stengiasi ignoruot var-

dą kovojančių akise nesusipratusių žmonių.

Tveriasi dabar Lietuvoje visokios «demokracijos». Vienas iš jų meldžiasi savo «litaniuose» (žr. «Sziros gadynės litanią»*), kad dievas išgelbėtų Lietuvą nuo LSDP, begėdžių, melagių... kitas, leidžia visokjus atsišaukimus ir stačiai kursto tamsiąją minią prieš socialistus!

Męs žiurėsime į tokius suvadziotojus, kaip į žmones užšalusius, susidedančius iš tamsių elementų, be doros, be sąžinės, be atjautimo skriaudžiamųjų vargo. Aišku, kad atžagareivių kailis šiaušiasi tik prieš jų pačių galą.

Tegul atsimenta ir tie mūsų kunigai Lietuvoje, kurie šunis karsto ant revoliucionierių, kad minia, pritrukusi kantrybės, pasielsg nekiteip kaip per Didžiąją prancuzų revoliuciją! Ir mes nesiste bėsime, jeigu išgirsim kokį judašpalaikį – nežiurint kokio ilgumo bus jo skvernai – pakabintu ant šakos...

Bet palikime išgamas užpakaly... O mūsų darbininkai, jeigu nenorim ant ilgiaus pasilikit kapitalo vergais, nuplėškim nuo savo akių tuos vortinklius, kuriuos mums uždėjo kapitalistų bernai! Pažvelgkim ant ašarų nelaimingųjų, apsidairykim aplink save, kritikuokim šėdientinę tvarką, studijuokim gamtos surėdymą. Ir supraskim savo nelaimingumo priežastį!

Į kurią šalį šėdient mes nenueisime, visur atrasim skriaudikus ir skriaudžiamuosius. Visur sutiksime alkanus, nuplyšusius ir turčius. Kova kliasų, kova už buvį apsiereiškia kiekviename mūsų žemės apskirty. Ir tolei toji kova tęsis, kolei žmonija bus padalinta į kliasas arba luomos. Pasekmingumas kovos priguli nuo darbininkų susipratimo. Matome, mieli draugai, kiek krinta aukų dabartinėje Rusijos revoliucijoje, o tai vis dėlto, kad darbininkai nėra kaip reikiant susiorganizavę, nepažįstanti tikrų savo reikalų.

*) Reikia pridurti, kad minėta „litanią“ išleista nors ne LDP. vardu, bet galima numanyti, kad čia darbas ne klerikalų.

Bet nenusiminkim. Mūsų bujojantis medelis jau auga, kuris užstels visas piktžoles ant žemės. Juomi yra – socialistizmas.

Todėl, mieli darbininkai, pirmu-pirmausiai turime šelpti jau kilusią revoliuciją Rusijoje ir mūsų tėvynėje-Lietuvoje. Szelpdami revoliuciją, privalome šelpti tą partiją, kuri kovoja už mūsų reikalus. O tokia yra LSDP.

Toliaus. Neprivalome užmiršti ir apie save. Turime stiprint savo pajėgas į tolimesnę kovą. Norėdami praplating apšvietimą savo tamsesnių brolių tarpe, privalome agituot gyvu žodžiu, šelpti socialistišką literaturą, kuomi galėdami, ir patįs turime rištis į kuopas, organizuotus.

Draugai darbininkai! Socijalizmo plėtojimas te buna mūsų principu.

Negalime užmiršti ir tų vyrų, kurie pirmi pažvelgė į darbininkiskąjį klausimą, kurie pasodino tajį medelį – socijalizmą, kurie žuvo kovoj už šventas žmonių tiesas... Jiems, tebuni amžina garbė.

Tų vyrų darbo vaisiai jau pasirodo. Į socijalizmo eiles kasdieną stoja nauji buriai darbininkų. Nerasime šėdient to užkampio, kuriame nežinotų to vardo. Mokslo vyrai stengiasi išplėtoti socijalizmo principus. Socijalizmo idėjas šėdient pamėgo jau tukstančiai darbininkų. Socijalizmas panaikys darbininkų prispaudimą. Socijalizmas panaikys carus ir kapitalistus. Socijalizmas užtikrina vargšams laimingesnę ateitį. Įvykus socijalizmo tvarkai, žemė pastos rojumi ir užžydės nauja valstija, nepriklausanti nei carams nei kapitalistams. Todėl — šalin kapitalistišką tvarką! Te gyvuoja socijalizmas! Tegyvuoja sociališka revoliucija! Tegyvuoja darbininkų internacijonallas!

J. Cerkevycius.

Žinios iš Lietuvos.

Szunskai, Senapilės pav. Suvalkų

gub. – Szunskų ir Giżų apielinkėje 1-mą dieną geg. ukininkai veik visai nedirbo, šventė. Nedėlioį prieš 1-mą geg. buvo išdalinti atsišaukimai LSDP. «Svenskime pirmąją gegužės. Nors da atsirado ir tokių, kurie bandė dirbt, bet jiems nedavė, – kaimo vaikinai juos išvaikė. – Giriój buvo padaryta susirinkimas.

Giżai, Suv. gub. – Mūsų valsčiuje valdžia vėl norėjo įstatyti žemskius, nors valsčiaus susirinkimuose karštai protestavome prieš jų sugrąžinimą, parsamdinėjimus buto jiems gyvenimui, tečiaus valdžia jautėsi esanti jau vėl ant senų kojų: prisiuntė popieras, kad pradžioj geg. bus žemskiai pargabenti, žmonės-gi turėsia po 4 vyrus dieną ir naktį saugot jų butą. – Matot malonė!.. Giżų dvaro savininkė parsamdė butą, sutaisė pečius kambariuose; bet, štai! po nakčiai «perkunėlis» trink! langai, pečiai, durys išbirėjo... Taigi tuom tarpu valdžios užmanimas liko tik užmanimu.

Bartninkų valsčiuje, Suv. g., buvo jau ir atsiuntę žemskius, bet žmonės mokėjo teip su jais apsieiti, kad patįs išbėgo, girdi, saugotojas pamato praėivį kokį ir rėkia: ponuli, čia kas atvažiuoja!!.. kelkis, ponuli!... negavę pasilsio nei miego, išsitrankė patįs.

Szunskai. – Kunigai vėl atgijo, po vėlykų pradėjo melstis už carą. Turbut kad nagaikos nenuplyštų ar kazokai nenuilstų... Žmonės, išgirdę bažnyčioje «Ciebie boga», išėjo kožną syk diduma demonstratyviškai. – Tamsybės apaštalai rėkia iš sakųklų: dėkit po rublį-kitą – insteigių skaityklas, pagaminsią «gerų» laikraščių, ir t.t. Bet jie slepia nuo žmonių tą faktą, kad jie, kovodami su «blogais» laikraščiais ir «blogais» žmonėmis padeda valdžiai įsigalėt ir uždėt vėl priespaudą jungą ant Lietuvos. – Tokios tokelės.

Jonas B.

Šalin valstybės duma!

(Atsišaukimas.)

Nikolajaus II valstybėj – Rusijoj – paskutiniai 1905 metais tapo labai neberamu – visą valstybę apėmė Didžioji Rusų Revoliucija. Žmonių šaukiama – «Šalin caro valdžia!» reikalaujama demokratiškos respublikos, visuotino, lygaus, tiesaus ir slapto balsavimo. Caras su savo valdžia pasijuto nesmagiame padėjime: Kaip atsikratyt nuo prisvilusių savo žmonių? Laužė, laužė činauninkai sau galvas, ir pagaliaus tarė: «neberimsta mūsų prasičkiai, nebenori jie mūsų klausyti, – bent gi bandysime juos norint apgauti – rasi, nurims... » Ir ištikrųjų – 6 augusto d. 1905 m. – manifestas, 17 spalio tų

pačių metų – naujas manifestas, 11 dekabris d. dar ukazas, Mums tapo nuo tro no aukštybių pranešta, jog jojo didenybė, Nikolajus II teikiąsis sušaukti visų Rusijos gyventojų atstovus, teikiąsis įkurti valstybės Dumą, kuri padėtų jojo činauninkams valdyti plačiąją Rusiją.

Miesto ir kaimo darbininkai! Neplokite delnais, nežiurėkite į Dumą džiauksmo akimis. Nesitikėkite, jog Dumai susirinkus nukrys nuo jūsų pečių vargų plokštas ir jums pasidarys lengva ir gera gyventi. Caro Dumoj bus beveik visi ponų atstovai – dvarponiai, kupčiai, pabrikantai; ukininkų labai menka, nežymi dalis, o darbininkų – nė vieno! Taigi, nesidžiaukime, prasčiokėliai, iš šios dumos – šioji duma – gudriai sumeksta kilpa, kurią taikys užmesti ant mūsų caro valdžia ir ponai.

Caro valdžiai nepavyko duma savo žmones apsukti; visiems puolė į akį, jog suteikiamoji duma – nudruoštas lopynis, kuriuo valdžia norėtų dar paraukti savo skyles. Va, kokią dumą nori sušaukti caro valdžia – gerėkites bent. Rinkimai į dumą ne visuotini. Negalės rinkti: 1) darbininkai tokių pabriky ir zavodų, kur dirba mažiau 50 žmonių, 2) neprileisti prie rinkimų darbininkai 7 gubernijų – Kauono, Bėsarabijos, Vitėsbo, Vologdos, Oloneko, Pskovo, Stavropoliaus ir dar 8 Lenkijos gubernijų, 3) aplenkti tarnai – slugos, – gyvenantieji savo samdytojų kvaterose, jųjų skaičius siekia 2 su puse milijonų, 4) atmesti suaugę šeimynų nariai, ką ne turi savo kvaterų, 5) užmiršta ukininkų dalis, nedalyvaujanti rinkimuose ant valsčių sueigų – neatsiskyrę užaugusieji šeimynų nariai, bežemiai, bernai, ardinareikai – žodžiu, neturintieji savo ukės, 6) nerinks tie, ką nesusėję 3 sąvaites šį naująjį rinkimo įstatymą apnašinus, pranešti, jog nori dalyvaoti rinkimuose į dumą ir pristatyti reikalingus dokumentus. Užtėmykime punktą, kur sakyta: «Igaliotais (upolnomočonais) gali buti renkami darbininkai... dirbantieji pabrikuose ir zavoduose ne mažiau 6 mėnesių. Ko valdžia nori šiuo punktu atsiekti – aišku: ji nori pašalinti nuo rinkimų geriausia susipratusius ir sumanesnius darbininkus, kuriuos pabrikantai rupinasi kiek galima greičiau išvyti iš pabrikos. Be to, rinkimo budas leidžia pašalinti nuo rinkimų neištikimus žmones – rinkimai atliekami pagal pabriky, vietose, tam tikslui nurodytose pabriky savininkų, kurie gali už dienos, antros prieš rinkimus iškuopti iš pabrikos visus buntaučikus-nerimailas. Pagaliaus, darbininkai pabriky ir zavodų, uždarytų rinkimų laiku uustoja jokių

tiesų! Rinkimai teip valdžios padergti, jog darbininkai jokiū būdu negali išrinkti savo dėputatų. Darbininkai renka savo įgaliotus (upolnomočenus), įgalioti rinkinius – viborsčikus – šie rinkiniai eina į miesto ar į gubernijos rinkimų susirinkimus, o čia jie žūsta tarp kitų rinkinių. Kaip darbininkai gali išrinkti sava deputatus, jei – Peterburgo gubernijoj darbininkų rinkinių 24, o ne-darbininkų 207, Šmolensko gub. dar blogiau – darbininkų – 1, o ne-darbininkų 90! Ant visos Rusijos ir Lenkijos darbininkų rinkinių 139, o ne-darbininkų 8.440!

Mēs reikalaujame visuotino rinkimo, o ką gi valdžia mums davė?

Rinkimai į Dumą ne lygūs. Esant visuotinam ir lygiam, norint ir ne tiesiam rinkimui, ukininkų rinkinių, viborsčikų, Rusijoj butų ant šimto 76, o ne-ukininkų 24 – pas mus ukininkų 97 milijonai, o kitų 30 m. – vadinus, ukininkų trigubai daugiau už kitus. Įstatymu apie Valstybės Dumą ukininkai renka 2.588 rinkinius, o ne-ukininkai – 6.210, tai yra, ukininkai ant šimto – 29, o ne-ukininkai – 71, arba – ukininkų rink. dvigubai mažiau, negu kitų! Tokiu būdu, ukininkas turi vieną balsą, o ponas – šešius! Pažymėkime dar vieną valdžios kabliuką – pabrikuose ar zavoduose, kur dirba nuo 50 iki 1.000 darbininkų, renkama po vieną įgaliotą; ten kur dirba daugiau tukstančio darbininkų, renka po vieną «ant pilno tukstančio». Išein teip: 90 darbininkų renka vieną įgaliotą, o 1990 turi rinkti ir vieną – matyk, nėra «pilno antro tukstančio!» Kodėl teip yr, aišku. Visi žino, jog didelių pabriky darbininkai labiau susipratę ir apsišvietę, o dėl valdžios tokie žmonės baisesni už ugnį, ir štai, valdžia juos žniaugte žniaugia. Tokios jau teisybės prisi-laiko caro valdžia. Mums reikalingas lygus rinkimas, – vienas žmogus – vienas balsas, o kur lygybė rinkimuose į dumą?

Rinkimai į Dumą ne tiesūs. Ukininkus valdžia košia per keturius koštuvius: ukininkų «vibarni» renka įgaliotus (upolnomočenus) nuo valsčių, įgalioti renka rinkinius (viborsčikus) ir tik šieji – deputatus į dumą. Darbininkus valdžia sijoja per tris sietus: jie turi rinkti įgaliotus, įgalioti – rinkinius, rinkiniai dalyvauja miestų ar gubernijos rinkimų susirinkimuose; dvarponius, pirklus (kupčius), pabrikantus valdžia sijoja du sykiu.

Mums, darbininkams, reikalingas tiesus rinkimas, – mėš jo neturim! Prie to viso pridėsime dar, jog mums nėra politiškos laisvės; – negalima daryti su-

sirinkimų, negalima tarties ir spręsti ką rinkti, už ką balsuoti; pridėsime dar, jog mes Rusijoje nebeturime jokių įstatymų, kurie gintų žmogų nors šiek-tiek nuo neteisrybių ir persekiojimų, kuriuos priėmė kentėti nuo caro tarnų. Mus gali ginti tik mus gali policijantai užmušti... Ir visa Rusija apnašinta ant karės stovio, visur didžiausi karumenės sauvalė, ir, štai, prie tokių sąlygų valdžia nori, plišk-lušk, sušaukti Dumą. Valdžia paseno... Jau metas į kapą... Susirgo... Baisiųjų smerčio liga ji apsirgo... Jūs kunas diena po dienos vis silpsta ir eina menkyn... Reikalingas paramas... Valdžia jį ugina... Duma auga... Idant jai, jaunai, nekenktų ir į šalis jos blogi vėjai nesukiotų, valdžia suteikė jai nagaikų pauksnų ir užuoveją... Kur rinkimai į Dumą buvo padaryti laisvai, be dragunų, stražnikų, nagaikų priedangos? Ar-gi taip išrinkti deputatai gali vadinties žmonių atstovais! Valdžiai rupi tik daugiau juodašimčių Dumon įtraukus. Tiesa jog, Valstybės Duma – pineklių-pinekliai – čielas padargas – kiek čia kablių ir kabliukų! Ir visa prirengta ant prasėioko darbininko galvos! Męs reikalaujame visuotinio, lygaus, tiesaus, slapto balsavimo, o mums jojo didenybė Nikolajus II teikėsi suteikti, šimts žino, ką... Mus valdžia norėjo pamylėti springiu savo vaisium, norėjo pradžiuginti mus savo šliškščiaja duma. Juodąjį katiną, tamsiomis naktimis medžiojantį, męs pamatėme pagal jojo degančių, kraugerinų akių. Revoliucijos pašvaistė apšvietė jį, – jis dabar įdukęs, piktas, atsargiai su juo – neprisileiskime prie savęs caro valdžios!

Suteikiamoji mums duma – ne geidžiamasis žmonių atstovų susirinkimas, bet viena iš didžiausių valdžios suktybių, kuria buvo manyta apgauti 130 milijonų Rusijos gyventojų. Laužė činauninkai sau galvas, mąstė, žvalgydamies vieni į kitus, ir išmislyjo jie daiktą, o iš jo nusišypsojo visa pasaulė. Męs turime rupinties, idant šioji duma nesusirinktų ir nepadidintų tos šiukšlių kruvos, ant kurios stovi caro valdžia, bet kurią Revoliucijos vėjai baigia išnešioti ir išdraikyti. Kas – su valdžia ir eina «dumon» – tas žmonių priešas, tas supuvusios griuščiosios tvarkos šalininkas, tas žmonių išdavėjas, tebuna tokiam amžina gėda, kuris padėjo caro valdžiai budavoti juodašimčių «dumą». Ne «dumą», ne spyrį caro valdžiai męs turime rinkti, bet męs turime rupinties išardyti visą, ant ko remiasi dabartinė Rusijos valdžia. Nerinkime «dumon»!

Mums – darbininkams, ukininkams, visiems, kas ištroškęs šviesesnio gyvenimo,

reikalinga politiška laisvė, reikalingas įsteigiamasis žmonių atstovų susirinkimas, mums reikalinga demokratiška respublika!

Szalin caro valdžia! Szalin ponų «Duma!» Tegyvuojia Revoliucija!

Szaulių – Liet. Soc. Dem. Part., Bundo ir Rusijos Soc. Dem. Darb. P. Org.
1906 m. Kovo mėnuo.

Iš Rusijos.

Caro valdžia ne tikai prigavo visus savo tamsesnuosius valdinius, bet pagaliau suviliojo ir savo stipriausį ramstį – kareiviją. Męs žinom, kad praėjusiuos metuos karinmenėj buvę iškilo dideli sujudimai. Odesoj, Rygoje, Kronstadte ir kitur tie sujudimai vos-vos tapo, baisiomis priemonėmis, nuslopinti. Didelė dalis kareivių buvo dar labai tamsi, todėl kaip tik valdžia prižadėjo pridėt po lyčną šmotuką cukrus ir pakelį tabako, – jie nurimo ir padėjo net nuramdyt kitus savo draugus išduodami juos kariškam teismui. Bet valdžia juos, kaip paprastai, prigavo. Prižadėto tabako nedavė. Todėl šiomis dienomis pasklido rustų gandai apie naujai kylančias audras armijoje. Sako, jog Odesoje visa kariumenė, net ir apicieriai viešai atsisakę beremt carą, o žadą palaikyt reikalavimus «dumoj» esančių kaimiečių ir darbininkų atstovų. Poltavoje «Fletskas» pulkas išėjo 11 birž. iš barakų ant pleciaus ir viešai laikė dideles manifestacijas, kalbėjo revoliucijines prakalbas; jiems pritarė ir kiti kareiviai iš kitų pulkų. Vėliaus tie pats išėjo naktį iš barakų su muzike ir revoliucijinis maršais; prie jų susivienijo aficieriai, kurie pasakui grįždami namo nuginklavo policiją ir primušė. Bet Peterburge judėjimas armijoje dar baisnesnis. Užtai kasdieną desėtkus varo sukilusių kareivių, apkaltų pančiais, į kalėjimus.

Pilni Peterburgo laikraščiai apie judėjimus kaimiečių. Vienur kaimiečiai susivienijo su revoliucionieriais ir rengiasi prie masyviškų riaušių; kitur eina jau nuo savaities dideli streikai. Jau «duma» nebesaikakina nieks, net ir tie kurie išsiuntė jon atstovus. Kad Rusija žengia prie nematytų dar ikišioliai atsitikimų, to nebeslepia nė ramieje konservatų laikraščiai.

Amerikos „Socijalistų Partijos“ Konstitucija.

(Užbaiga.)

STRAIPSNSYS XII.

Organizacijos Valstijose.

Skirsnys 1. – Susitvėrimai visose val-

stijose ar teritorijose kuopų, arba išnaujo jų pertaisymai kaip valstijose teip ir teritorijose, kur but iššliję, privalo dėtis po Pildomojo Komiteto priežiuros ir sątikmui su Tautos Komiteto taisyklėmis.

Sk. 2. – Jokia valstija ar teritorija negali but laikoma už organizuotą, jeigu joje nebus bent dešimties kuopų, mažiausiai su šimtu sąnarių išviso; vienok šita išlyga nepaliečia tų valstijų ir teritorijų, kurios jau buvo paskaitytos už susiorganizavusias dar prieš priėmimą šitos Konstitucijos.

Sk. 3. – Socijalistų Partijos platforma bus augščiausiu partijos siekiniu išreiškimu; todėl visos valstijų ir miestų savivaldos privalo savo platformas taiktį su platforma partijos; ir jokia grupa, ar tai valstijos organizacija, ar tai vietinė kuopa, joku budu negali derybaut, lygtieci ir susijungt su jokia kita politiška partija arba organizacija; teipgi apskiriant kandidatus į valdiškas vietas (darant nominacijas) negali savo partijos nominacijų apleist su tikslu idant kitų partijų kandidatus paremt; teipgi joks «Socijalistų Partijos» kandidatas nepriims apskirimo (nominacijos) nuo jokios kitos politiškos partijos arba organizacijos.

Sk. 4. – Valstijose ir teritorijose, kur yra viena vyriausia vidurinė valdyba, prisijungusi prie paties vidurio partijos, ten toji valdyba turi visuotiną globą (jurisdikciją) ant visų sąnarių, gyvenančių šiapus tųjų sryčių rubežių; teipgi visi reikalai propagandos, organizacijos ir finansų priguli priežiurai tik vietinėms valstijų ar teritorijų valdyboms; po jų prievada eis visokie sąnarių veikimai. Nė Tautos Komitetas nė jo pavaduotojai negali į tokius vietinius reikalus kišties, negavus leidimo nuo vietinėse valdybose esančių partijos vadovų.

Sk. 5. – Valstijų Komitetai privalo kas mėnuo padavinēt Tautos Sekretoriui pranešimus apie vietinių savo organizacijų sąlygas, apie sąnarystę, piniginių jų pasilaikymą ir abelną tų organizacijų partijoje stovėnų.

Sk. 6. – Valstijų Komitetai privalo mokēt Tautos Išdan kas mėnuo sumą, kuri turi lyginties į penkius centus nuo kiekvieno, valstijų sryties gyvenančio ir gerai stovinčio partijoje draugo.

Sk. 7. – Kiekvienu valstijų organizacija privalo veikiausiai pasirupint įdēt savo Konstitucijosna balsavimų sumanyimą (inicijatyvą), perbalsavimą (referendum) ir imperatyvišką mandatą (panaikinimą pirmesnių padavadijimų parašais ant peticijų).

Sk. 8. – Jokia ypata negal but apskirta nė užtvirtintą į valdybų kandidatus, jeigu nėra toki išbuvisi partijos na-

riu bent vienus metus; tečiau šitas padavadijimas nėra pritaikomas prie tokių organizacijų, kurioms dar nėra vienu metų, kaip susijungė.

STRAIPSNIS XIII.

Centro Valdyba (Headquarters).

Sk. 1. – Vietą buveinei Centro Valdybos (headquarter) aprenka pats Tautos Komitetas.

STRAIPSNIS XIV.

Priedai.

Sk. 1. – Szitos konstitucijos pataisymai ar priedai gali but pridėti tautos susivaziavimuose ar per referendum'ą, aukščiaus minėtu budu.

STRAIPSNIS XV.

Szitos konstitucijos veikmė.

Sk. 1. – Szita konstitucija įgauna spēką ir turi but pildoma nuo jos patvirtinimo per partijos sąnarių referendum'ą.

Balsuojant apie šią konstituciją sąnariai privalo balsuoti už ją visą, arba prieš ją, taip kaip ji stovi parašyta.

Išleido «Socijalistų Partijos» Tautos Komitetas.

WM. MAILLY, Tautos Sekretorius,
269 Dearborn st., Chicago, Ill.

DARBININKO KRONIKA.

¶ Prūsų valdžia žirdingai gelbsti caro sostą nuo sugriuvimo. Sziuom laiku šimtais išvaro iš savo ribų rusiškųjų pavaldinių, labiausiai revoliucionierių, kurie turi keliaut arba į kitas šalis, o jeigu neturi kuom, tai priversti esti grįžt Rusijou ir pasiduot caro bašibuzukams. Tokios keizerio smailagalvių šunybės iššaukė pasibiaurėjimą ne tikai darbininkų tarpe, bet ir buržujų laikraščių.

Pirma gegužio!

(Užbaiga)

Kaip paprastai tokios apeigos yra negeistinos kapitalistams, kurie prieš tokias procesijas griebiasi visokių persekiojimų. Tą dieną ir Prancuzijoj liejosi kraujas darbininkų, užpultų per apjakuosią kariumenę; tik viename Paryžiuj tapo areštuota apie 800 žmonių; beto, daugelis tapo sužeistų, o gal ir užmuštų? Czion, Amerikoje, mieste Chicagos valdžia uždraudė socijalistams eit per miestą su procesija; kada tie nepaklausė miesto valdžios prisakymo, o tik elgėsi sulyg įstatymų valstijos ir išėjo ant gatvės išskleidę raudoną vėliavą, tada policija pasielgė lygiai kaip Rusijos kazokai, kurie visados esti išalkę žmogaus kraujo ir

areštavojo maršelkas, visai nepaisydami ant laisvės žodžio; miesto vyriausybė prisakė policijai ant susirinkimo dabort kalbėtojus, ir jei tik jie išdrįstų užgaut valdžią, tai areštuot kalbėtojus ir išsklaidyt susirinkimą. Matomai, kalbėtojai nenorėdami turēt daugiau ergelio su pašlėmėkais policijantais, ir kad išvengt anturū kartu areštavimų, valdžios nekludė. Tokia tai laisvė Chicagoj!

Nesnaudė ir Brooklyno policija; kada išėjo paroda ant gatvės, lietuviai vertelgos pradėjo laidyt ugnatraškius, išreikšdami simpatiją darbininkams, už tai tris iš jų tapo suareštuoti, buk už tai, kad neturėję ant to daleidimo nuo vyriausybės, t. y. nesiklausę policijos šaudė, tai vėl – negerai šaudė ir laidė fejerverkus! Per prakalbas ištisai visą laiką 4 policijantai išknapsėjo nuog pradžios iki 12 adynai, kaipo tvarkos dabortojai! Bet kada vienas iš draugų, priešęs paprašė jų, kad vaikams nepavelytų trukšmą kelt svetainėje arba laukan išvartyt, tai atsakė: «mēs nieko su tuom neturime». Tai gi, ko jie ten buvo atsivilkę, kad jų niekas neprašė? Aišku, kad jie tik tykojo gaut progą iš pasaly įkšt tuos, kurie dalyvavo parodoje ir susirinkime. Bet, tas jiems nepasisekė ir pasisekt negalėjo, kadagi tie, kurie dalyvavo parodoje ir susirinkime, visi jie kaip prote, taip ir doros apsiėjime ant 99% proc. aukščiau stovi už tuos apjakusius kapitalistų «tvarkos dabortojus».

Aš nuog savęs patarčia brooklyniečiams, kad nesibaimytumēt šitokių persekiojimų, tai yra tik vienintėlis įrankis kapitalistų, kokį jie dar gali panaudot prieš atbundančias armijas proletarijato; jie matydami, kad jau niankiasi jiems laimingos dienos, kad jau neilgai galės migdyti chloroformu minias ir aklai siurbti iš jų paskutinę dalelę gyvasties, – jie griebias kuonuozmiausių ginklų, šaudyklų, durtuvų ir kitokių; jie siundo ant mūsų jiems parsidavusius tarnus, kurie yra jų amžiniais apjakusiais apgyneėjais; ant kiekvieno pašaukimo ir prisakymo kapitalistų, jie yra gatavi visados ir viską išpildyt. Bet mēs, darbininkai, neturime ko nusimint; mēs dydžiuojamės tuomi; mums yra linksma, mums miela yra matyt tokie nelabėlių užpuolimai; mēs gėrymės tuomi; jie persekioja mus darbuose, persekioja viešuose apvaikėtinejimuose; persekioja mus privatiškame gyvenime; persekioja ant kiekvieno žingsnio ir kiekvieną laisvės ir tiesos mylėtoją.

Toksai pasielgimas kapitalistų su pagalba gaujų ištvirkusios policijos, nieko daugiaus nereiškia, kaip tik liudija jų silpnbę. Jie supranta, jie žino, jie per-

mato iš anksto, kad tokie darbai jų neišgelbės; neišgelbės jų milžiniški pulkai armijos, neišgelbės jų pekliškos kanuolės, neišgelbės jų gaujos samdytos policijos. Jie išmano gana gerai, kad nėra galybės pasaulu, kad kas sulaikys spēkas proletarijato! Jie pasirodo, jie yra bailūs, jie pasirodo, jie silpnūs jų visas surėdymas, kuris reikalavo tiek amžių ant subudavojimo to, kas lažta, braška ir griuva nuo vieno tik darbininkų pasijudinimo. Jie pasirodo kaip jiems pavojinga ir negeistina yra, kad darbininkai pradeda susiprast; ir tai da tik menka dalelė! O kaip jiems išrodys tada, kada darbininkai viso pasaulio pasijudys, kada pakils masos iš purvino gyvenimo ir pareikalas atlyginimo už savo skriaudas!?

O tas priklauso ir nuog pačių kapitalistų; juo jie daugiaus persekios, juo daugiau areštuos ir grus į kalėjimus, juo daugiau jie išmėtys iš darbų, tuo greičiau priskubys sau galą, tuom greičiau darbininkų luomas įgaus supratimą ir nuvers kapitalizmą.

P. Dubickas.

Sukelkime kovą kaip audrą griausmingą.

Miestų darbininkai visur jau sukilo,
Jau liejasi kraujas – ant gatvių, grindų!
Vieniems tikt sodiečiams dvasė nosu šilo,
Jie dar tebekėčia spaudimą ledų...

Sukelkime kovą kaip audrą griausmingą!
Sugriaukim tyronų šią tvarką baisią!

Prikelkime vargdenių minias!

Jau laikas beturčiams sukilti prieš carą,
Ir broilams sodiečiams atmerkti akis!

Jau laikas pažinti visuomenę gerą,
Greičiau teprašmenga tamsioji naktis!

Sukelkime kovą kaip audrą griausmingą... ir tt.

Nelaukime, broilai, kad kas mums padėtų,
Galingi karaliai kad duotų talpas!

Kad koks ten galinis prišous pergalėtų;
Tik stokime, broilai, padavę rankas!

Sukelkime kovą kaip audrą griausmingą... ir tt.

Sau dvasę uždegt su jausmu galingu,
Sustokim į kovą už lygias tiesas!

Ginklus prisirngę su kerštu audringu,
Sulanę, suminsim jų ydas piktas!

Sukelkime kovą kaip audrą griausmingą... ir tt.

Statykime svietą ant pamato naujo,
Tedirba ant žemės išvieno vis!

Buržukai, didikai – tenegeri kraujo,
Visus tesulygis darbai ištis!

Sukelkime kovą kaip audrą griausmingą... ir tt.

Terptaustiška kalba autversimo vieną,
Ir eisim prie laimės, laikų laimingų!

Ir griausim su mokslu šią tvarką kadiena,
Bus meilė, vienybė, lygybė žmonių!

Sukelkime kovą kaip audrą griausmingą... ir tt.

Jau laikas išaukinti beturčių engėjus,
Stiprias mūsų spēkas gana išnaudot!

Nuverskime valdžią ir darbo davėjus,
Gana savo darbą ir garbę parduot!

Sukelkime kovą kaip audrą griausmingą... ir tt.

Jau griuva nuo sostų despotai, apsuodėjai;
Sukilo ant žemės valrus kraštai.

Jau žyva žmonijos tiesų parduojai,
Visur darbininkai jau kyla karštai!

Sukelkime kovą kaip audrą griausmingą... ir tt.

J-as

Ir vėl «męs», ir vėl ne męs!

Žemiau einantis straipsnelis yra pašvestas apgynimui «kongreso», kurį kunigai Žiliuskas ir Kaulakis bei Szliupas Philadelphijon sušaukė, o kuris teip neįvyko, kaip neįsėdė. Norėdami išvengt klaidų, kurias čia yra skersai ir išilgai duodama pylos «Kovai», talpiname ištaisai kaip parašyta:

«Scranton, Pa. 15. V. 06 m. Guodotina Rėdystė! Męs Scranton Pa. LSDP. 2-ra Kuopa. laikant savo menesini susirinkima nutarem didžiama balsu išstart papeikima «Kovai» už 16 numerio patilpusi straipsni «Keletas žodžiu prieš suvadziotuos!» Nelabai tai tinkama Rėdystei teip ignoruoti partiją bei visos amerykos draugistes Lietuviškas, ir Organizacijas.

Jeigut pats rašytojas to straipsnio pripažista jog «balsas žmoniu tai yra balsas Dievo», tai ir delegacija dalivavusi Susivazėvime Philadelphijos 22 diena Vasario šių metu, buvo legališka išrinkta visuomenės balsais, kuri reprezentavo draugistes. SLA, kuopas, bei LSDP. kuopas ir t.t. o nė individuališka kaip rašytojas straipsnio tvirtina. Socializmas mus šaukė prieg brolistes savitarpinio sutikimo, lygibes, taigi «Kovai» bunant sociališku Organu nepritiktu rodzes rubai konservatyzm, šeimo nepikantu vieni prieš kitus, bei tiesiog sakan radikalizmo.

Prieš susivazėvima lietuviu Philadelphijoi pati Kova N.6 kvietė visus koskaltlingeusei ant to suvazėvimo, bei da pasakė «jog jei kur nesant kuopoms LSDP., o pavieniams prie jos prigulintiems, kurię noretu dalivantis tam suvazėvime, tei atsilanku Redystę, Kovos tai gaus paludiiimus. Tai jei kuopos LSDP. siunte savo pasiuntinius rinkumu balsais, (ką paludija mandatai.) tai kokę tiesą tur «Kova» protestuotis vardan visos Partijos, jog inai nedalivavo legališkai suvazėvime. Partija susideda iš kuopu, ir kuopoms priguli jos vedimas, o ne pavienioms ypatoms. Tam pačem Nmerrij «Kova» padavė savo užmanimus, kas link programo suvazėvimo kurie veik visi buvo suvazėvime priimti kaip tai 2. 3. 6. 7. Komitetą Revoliucijos šelpimui išrinko ir suvazėvimas balsais, o jei ne vienos partyjos, tai jog ne viena partyja šelpė Revoliucija bet visuomenė. Tai-gi monopolizacija, ir dyktavimas kitu nuomonems ir protais pritiuka dyspotiškomis valdyboms o nė Socijališkiems Organams. Mus užduotis yra setię sutikimą o ne vaidus, ir niekinimus ypatų: jei kvičem visus ing vienibė, tai susirinkus vel pats neardykium. O netalpinimą atsisaukikimu, kurię yra pašvesti tautos

reikalams, tai tik galum tyketis nog fanatyšku laikraščiu, o nė no liberališku.

Vardan 2-os kuopos LSDP.

Raštinkė K.A.Gilbaitienė.»

Autorė to straipsnelio nėra mums žinoma, kad butų prigulinti į vietinę LS PA. kuopą, taigi nors pasirašo vardan kuopos, tečiaus Redakcija pridėdama keletą paaiškinimų, adresuojasi tiesiai į autorę.

1. Papeikimas «Kovai» yra neužpelnytas. Autorė nori kad tokie ir tokie straipsniai «Kovoje» netilptų, bet tas jos noras neišpildomas: «K.» yra organas nė Durnovo nė Trepovo, bet laisvų darbininkų kariaujančių už laisvę. Todėl kas tik paliečia mūsų krutėjimą ir neišeina iš doros, etikos ir taktikos ribų, «Kovoje» gali tilpt. Žodžiu, cenzuros neturim, ir tuom labai džiaugiamės.

2. Liberalizmą, konservatizmą ir radikalizmą autorė vartoja visai ne vietoj ir taikina ne prie to, kam reikėtų; matyt, neaiški jai tų žodžių prasmė. Bent neesame męs konservatais: šie juk bijo viso to, kas naujo; laikosi seno nors ir sugedusio. Tas bent autorei, o ne «Kovai» tinka.

3. Tas tiesa, kad «Kova» kvietė į Žilinskio «seimą» tautiečius važiuot, bet tame ji niekuom ir neprasikalto. Atliko priderystę linkui tautos; bet kad «seime» siautė kampuose juodi pulkai, agitavo prieš revoliuciją, prieš išrinkimą gerų vyrų į revoliucijos šelpimo vadovus, tuomet netiktai «Kova» bet ir kožnas pratingas žmogus matė, kad «seimas» yra ne visų, bet keleto ypatų. Tas tuojaus ir pasirodė: išrinktas revoliucijinis komitetas savo valia savo garbingą vardą numetė, o pasivadino «šelpimo tėvynės komitetu». Taigi juk «balsas dievo» pasirodė balsu ypatų.

4. Kad brolystė ir sutikimas yra puikūs idealai, tą męs gerai žinom ir be autorės; už tokią tvarką męs ir esam pasišventę kovot. Bet, kokia gali įvykt sątaika tarp caro bei jo visų užtarėjų ir tarp vargingų darbininkų? Tokia sątaika visuomet nelaimingai užsibaigia silpnesniems, lyginai prietelystė vilko su avinėliu. Matėm juk paveiksles Kražiuose, Peterburge ir kiaurai Rusiją šėdiena. Tarp mūsų, kaipo socialistų ir revoliucijonierių, ir tarp kunigų su Szliupu priešaky, – gelbstinčių tėvynę susirašinė jimais per Rusijos ambasadorius, – vienybės buti negal. Butų tai juokinga ir veltas gaisrinimas laiko. Viso svieto socialistai Rusijos revoliucijai prijaučia ir ją remia; kokie tad butum męs revoliucijonieriai ir socialistai, jeigu savo tėvynės revoliucijinius darbus išmainytum ant popierinių zaunų? Tas įvykt negali,

nors tas Scranton «socijalistei» ir labai nepatiktų.

5. Nors «Kova» ir padavė tam Žilinsko «seimui» programą, tečiaus tuomi dar nėra partija priversta kunigų pavadžiu sekt. Nė vienas iš mūsų paduoto programo punktu, išskiriant § 6, netapė priimtas tokioj litaroj, kaip buvo paduota. Kokių tad budu autorė norėtų save pertikrint, kad męs socialistai esame «kongresu» tenkini, jeigu jis savo tikrojo uždavinio neatliko? Tą juk pripažino ir visa mūsų rimtesnioji spauda, išimant tauškalius ir autorę «Kovos» papeikimo. Išrinktojo komiteto veiksmus, teisybę, mūsų šalininkystė įstengė aprubežiuot. Bet jis yra vadziöse ypatų, kurios veidmainiauja. Turim tų ypatų dokumentus, kad jos prieš «seimą», kad tik mus priviliot, Lietuvos socialdemokratu išrado tautos kareiviais, Lietuvos milicija pavadino, taigi vertais pirmučiausio parėmimo kovoje; bet tos ypatos jau potam surinkę pinigus, išsiuntė kokiam ten Vilniun daktarui. Nesigailim, kad nesidavėm veidmainiams prigaut!..

6. Despotiškas ir dyktavimas kitų nuomonių tai randasi ne «Kovoje», bet autorės straipsny. Ten norėtų, kad viskas kas paliečia autorei brangių ypatų darbus – kad ir labai negerus – nebutų leidžiama spaudom. Tegul autorė bando pirma nutildyt kitus laikraščius; «Kovai» tepalieka laisvę skelbt viską be baimės.

7. Ant galo priduriam tą, kas svarbiausia: Scrantone yra socialistų gana ypatung. Vienas po «Kongresui», laikydamas Philadelphijoj, ant «Labor Lyceum», prakalbą – akyvaizdoj keliolikos šimtų žmonių, – norėjo pult esantiems ant estrados kunigams po kojų. Tas pats «socijalistas» padėjo kunigams nuprovot SLA. Gal toks šindingumas išsireiškia vardan vienybės? Teip, bet tokia vienybė įvyksta su vienos pusės nuoskauda. Kad SLA. bisiiai tapo kunigų apiplėštas, tas ne slapta. Kad kunigai, kuriems «socijalistas» žadėjo pult kojona, išvaiko lietuvius iš jų bažnyčių, suskaldė jiems galvas, aplaisto jų krauju aukurą ir tas jų bažnyčias parduoda žydams, – visi mėš žinom. Ar prie tokios vienybės poni K.G. kviečia ir LSPA?!..

Maloniau butų, kad autorė butų parašius, kaip atšventė 1-mos gegužio darbininkų šventę, o ne užsiėmusi advokataut už darbus ne tiktai mums svetimus, bet tiesiog kenksmingus.

UGNIS.

(Apybaka.)

Karštai saulė kaitino, nes buvo jau apie de-

šimtą valandą iš ryto, rugšėjo mėnesy. Prie atviro mažo lango, atsirėmusi alkūne sėdėjo jauna mergina, su aniuoliškai skaisčioms akims, gelsvais plaukais, kurie gražiai perskirti ir supinti dar labiau gražino jos puikius veido risus. Ilgai ji sėdėjo nesijudindama, tarsi ką tai mąstė, ar ko tai laukė; tarsi istolo viliojo ją kas prie savęs. Priešais langą, gražiai aptvertame karklų šakelėms daržely žydėjo kvietkos, kurios tarsi prijausdamos savo šeimyninkei teipgi nesijudino, tiktai prilėkusi bitė jei pajudis ir vėl pabučiavus ją stovi kvietkelė, kol sulauks naujo svečio – plėstakies. Tai subildės kas prie durių, tai pravažiuos kas, – Marikė (vardas merginos) žvalgė į šalis, bet vis ne to žingsniai buvo, ne tas beldė, kurio ji teip laukė.

— Prižadėjo ateit, o vis dar neateina, – norėjo ištart Marikė, kaip, štai! pasirodė greitai gatve einantis Vincas. Pašokus nuo lango, puolė prie durių, kad tik greičiau jį pamatyt. Visas persilęs, įbėgo visados linksmas Vincas. Tai buvo jaunas, gražus vaikinai. Jisai dirbo nuo mažes pabrūke ir jau nuo seniai mylėjo Marikę; mylėjo idealiskai, karštai, manydamas su jaja apsivest ir būt laimingu su taja ypata, kuri jam teipgi buvo atsidavusi. Jiedu pasiveikino.

— Jau mislinau, kad nebegalėsiu pas tave užbėgt, bet ačiu prižiūrėtoju, kurs pasiuntė mane šį-tą nupirkt, gatau progą su tavim pasikalbėt, nes ištikrųjų norėjau būtinai šėdien su tavim pasimatyt.

— Būtinai?..

— Būtinai... Mink, kas čia mano rankoj? – užklausė Vincas, turėdamas sugniauztą priešakįj dėlną.

— Nežinau... Na, o kas-gi?..

— Nespėsi... Duok ranką, – imdamas Marikės ranką ir linksmai žiūrėdamas jai į akis Vincas tarė: „seniai jau aš prižadėjau tau tą menką doveną, kuri bus ženklū mano meilės, ir tiktai šėdien teisgalėjau mano prižadus išpildyt“, – tuos žodžius kalbėdamas, užmovė ant piršto Marikės, ploną su raudona akute žiedą. Nei žodžio ne ištarusi, greitai įbėgo Marikė į antrą kambarį, ir po valandėlės sugrįžusi turėjo rankoje, seno stiliaus, jau truputį apiblukusį žiedą, kurį padavė Vincui.

— Turėk ir tu, Vincuti, nuo manęs ženklą... Tai yra žiedas mano matušės, kuriuom susižiedavo su tėvu; nors ir pigus, bet brangus...

— Brangus mano aniuole, brangus, – bučiuodamas Marikę griaudžiai ištare Vincas, – džiaugsimės jais valandą, kol uždirsiu truputį, o tada... persikeisme kitokiais. Na, gana plepėt, subatos vakare daugiau pasikalbėsime, o dabar turiu bėgt. – Atsiveikines Vincas išėjo.

Palikusi Marikė viena, vartė žiedą, bučiavo jį ir verkė iš džiaugsimo, kad ir jį galėjo duot brangiam Vincui žiedą, kurį kavėjo prie širdies ir sergėjo, kaip akį. Ji jautė save laimingesne už visą pasaulį, laukdama subatos vaka-

ro, kada vėl galės pasimatyt su Vincu.

Visai kitokio turinio ėjo kalba, tuom tarpu, tarpe pabrūkto ir jo sėbro, tame pabrūke, kur dirbo Vincas.

— Perstatyt reikia būtinai, nes jau visai perlinkusi... Gaila tik mašinų, – gyvuliskai išvirtęs kėdėj, storas su raudonu, išputusiu veidu, murmėjo pabrūkantas.

— Ir lauk dar kol kada sugrius, – atsiliepė jo sėbras.

— Neužmiršk it, kad perstatymas tokio mūro gan brangiai kaštuos; ar negalima kitos rodos sau duot?.. kaip manote?..

— Mano nuomone, tai gerų geriausių daiktų yra uždekt, gaut ugnapinigių ir jau už tuos statyt naują, – padavė savo plianą pražilęs vokiety, kurio juodos akys, kaip senos lapės drėbėjo.

— Tą patį ir aš maniau...

— Lengva tą pasakyt, bet kaip tą padaryt, teip kad mūsų darbas paliktų nesusektas? – užklausė patraukęs ranka per nosį pabrūkantas.

— Niekai! Reikia uždegt laike darbo, ir jokių kliučių tada būti negal... Nelaimė – ir viskas! – linksmas savo sumanimu patarė vokiety.

— Pinigai rankose ir... – norėjo kažką pasakyt pabrūkantas, bet jo kalbą pertraukė panašus į ūgoną, su juodais dideliais ūsais, kasierius, sakydamas:

— Bet neturit pamiršt to kad, uždegus darbo laike, niekam apie tą ne pranešus, daug šeimynų gali likt be duondavių, daug penėtojų šeimynų turėtų baigt gyvenimą liepsnose ugnies... Visgi gaila žmonių, juk jie nori gyvent. Ar ne painformuotų kas kitokio pliano? Vokiety tiktai ironiskai, traukdamas pečius, nusišypojo.

— Na, tai kaip-gi kiteip padaryt, pasakykit jį? – piktai sukriokė pabrūkantas ant kalbėjusio.

— Meilė artimo, – perkreipęs lūpas, lig žaltys taikstydamas įkšt sušnypstė vokiety. – Koks kvailumas!... Tie gyvuliai gerai žino, kad jie kas valandą gali sudegt; o ar jų trūksta kada?... Tie sudegs, tūkstančiai naujų bus; ar mažai jų; paspėk tiktai degint; kam laimė susijuoks tas ir laimingas... Seniai jau materializmas nupirko su duše ir kūnu idealizmą, teip kad jokios svajonės mūsų laikuose netinka!...

— Bravo! – sukriokė pabrūkantas ir dar vienas iki šiol tylėjęs, su didelėmis, kaip asilo, ausimis sėbras.

— Nėra ką daug ir svyruot, ir dėl atsargumo, kad mūsų kalba nepasigarsintų iš priešties idealistų, tuojaus mūsų nutarimą reikia išpildyt, – kurstė vokiety.

Propoziciją vokiečio visi vienu balsu priėmė. Įsidienojus saulutė dar labiau kaitino. Arkliai, vos gyvi, ėjo gatvėmis, vežėjams net kaktos paraudonavė; nuolat jie sluoštė su rankove bėgantį nuo kaktos prakaitą. Žolinai,

pritrūkę drėgnumo, gailiai nulinko žemyn ir iš paniūrų žiūrėjo į saulę, rodos melzdami jos teip ne kaitint. Viskas buvo įkaitinta, lyg nuo ugnies. Kur-ne-kur pasirodys žmogus ant gatvės, bet tuojau vėl bėga į pavėsį. Miestas snaudė.

Marikėi besidžiaugiant žiedu, iš... girdo triūbos balsas. Už minutė... antram krašte; dar akies mirksnis, ir jau vi-suose kraštuose, įvairiais balsais, kokiu tai grasinančiu pavojaus balsu krioke triūbos; reiskė, kad mieste yra gaisras. Gatvės tuoj pripludo žmonių. Vieni bėgo į vieną pusę, kiti į kitą, nes dar nežinojo kur dega, bet kada pralėkė ugnagesiai, visi pradėjo sekt paskum juos. Išsigandusi, pripuolė Marikė prie lango ir ilgai ne svarsčiusi, kada pamatė bėgančius žmones, išpuolė ir ji per duris ir drauge su visais bėgo.

Moteris bėgdamos klupo, suplukė vaikus; visi bėgo, vieni su tikslu padėt, kiti teip sau, pažiūrėt. Suprantama, kad degė tas pabrūkas, kuriame dirbo Vincas, padegtas dėl materialiskų pabrūkanto išrovavimų.

Prieš akis stovėjo didelis kamuolis dūmų, per kurius išsimušdama liepsna baisiai švilpė ir vėl kavojos dūmuose. Stogas jau nuvirtęs. Štai sudrebėjo žemė, ir kartu su dūmais pakilo į aukštą debesys dulkių, už valandos panašus bildėsis ir visos keturios sienos suvirto į kalną molio ir plytalių, ant tos vietos kur pusvalandis atgal dar dirbo tūkstančiai žmonių dėl kashnio duonos... Dirbo, bet nesuvalgė...

Moteris, kudikiai, vyrai beprotiskai žvalgydamies bėgiojo po minią. Vieni jieškojo tėvų, antri seserų, tretį brolių, kiti pažįstamų... Drauge su jais bėgiojo ir Marikė.

— Kur Vincas?... Ar ne matėt Vinco?... – šaukė ji, bet nieks ne davė atsakymo.

Parbėgo namo ir ten jo neradusi, bėgo atgal. Ugnis jau buvo užgesita, tiktai karštas molis, supiltas vandeniū, garavo. Prasiđėjo kasinėjimai, jieškojimai žmonių, nes daugelis jau nebe-grįžo namo. kada saulė jau visai leidos, išsikirstė tas buris į daug mažų burelių. Vienas buris stovėjo prie apdegusio iki nepažinimui kūno, kurį apsikabinęs raudojo kudikis. Kitur tik viena galva gulėjo, trečioj vietoj žmogaus viduriai. Tiktai Vinco ne buvo. Marikė vis dar kasinėjo žemes. Suskambėjo kaž-kas po kojų, griebėsi Marikė... paėmė, ir... krito ant karšto molio. Ji rado žiedą savo motinos, kurį dar šėdien dave Vincui kaipo ženklą meilės. Daugiau nieko ne rado...

Matė žmonės, kaip per dienas sėdėjo ant griuvėsių jauna mergaitė, su palaidais plaukais, geltonu sublogusiu veidu, kuri vis verkė, vartydama rankose sujuodusį žiedą.

Sėdėjo ji čielas dienas, kol ant tos vietos ne iškilo naujas, panašus į kalėjimą, mūras, kuriame vėl prasidėjo kova už būvį.

Ilgai dar Marikė, vadinama beprote, vaikščiojo apie naują mūrą, kasinėdama pamatus, bet paskui – pražuvo. Vieni vienaip, kiti ki-

taip kalbėjo, bet kartą vaikai parbėgę iš žvejonių, pranešė visiems, kad beprotė Marikė, pamėlinavusi guli ne toli krašto vandenį, su juodu žiedu ant piršto.

Br. Vargšas.

Pranešimas.

Visi šnekam, kad žmonės tamsūs. Visur skundai kad nėra susipratimo, nėra vienybės. Bet retai kas pamislija, dėlko. Pakol darbininkas neapsišvies, patol bus veltui jį kaltinti. Bet kaip jį apšviesi? Mokyklų nėra. Tamsūs tėvai, tamsūs ir vaikai. Rods gali lietuviai eit į publišką Amerikos mokslavietes. Bet keli į jas eina? Na, o tie, kurie ir eina, kiek jie naudos paskui patiekia ne tik darbininkų kliasai, bet ir tautai? Bažnyčiose temokina, kaip klausyt kunigo ir kuodaugiau atnešt jam pinigų. Kliubai – ne vieta mokslui: – ten lentynos ne knygomis, bet bonkoms; stalai ne skaitymui, bet rašymui, bet alui pasidėt, kazyroms ir burbolių ritinėjimams.

Vienintėlis lietuvių darbininko apšvietimas, tai gera knyga, teisingas laikraštis ir draugiški su gerais žmonėmis susiejimai. Bet mažai dar turim apšvietusių, gerų žmonių. Mažai teturim ir knygų, darbininkam prieinamų ir tiesiai, suprantamų jiems kalboj, parašytų.

O apšvietimui būtina reikiama. Szviesa kelia, tamsa slėgia. Apsvietę ir susipratę darbininkas greičiau gauna ir darbą, ir geriau jam užmoka; tamsunėlius – visur stumdo.

Todėl būtina, broliai, reikia mums daugiau griebtis už tokių raštų, kurie mums budina-žadina, o podraug ir apšviečia. Ikišiolei mažai turėjom raštų tyrai darbininkiškų; dabar jie dauginas; jie pasklys po Lietuvą plačią ir sukeldis iš snaudulio minias. O mes? Ir mums priguli nuo savo brolių neatsilikt, kad paskiaus pagrižus tėvynėn nebadytų mus pirštais, jog čion laisvės šaly budami nepasinaudojom laisvės glamonėjimais – neapsišvietėm.

Czionais privedam naujai išėjusius Lietuvos Socijaldemokratų Partijos raštus, kuriuos širdingai patariam kožnam lietuviui parsisiųzdīt.

1. «Darbininkų Balsas», mėnesinis LSDP. Centro organas. Jame telpa įvairi mokslo, politikos ir literatūros straipsniai, grynai iš socialistiškojo punkto matymo ištulkojami. Czia yra peržvalgos iš visų šalių, kur ką darbininkai daro ir veikia savo pakėlimui. Kaina numerui 5 centai.

2. «Darbininkas», teipgi mėnesinis, LSDP. išleidžiamas, paskirtas socializmo ir revoliucijos agitacijai tarp kaimiečių

ir dvaro darbininkų. Czia yra apščiai žinūčių iš tėvynės ir darbininkų apšvietimui straipsnelių. Kaina numerui 10c

3. «Naujoji Gdynė», savaitinis didelio formato laikraštis, skiriamas visiems Lietuvos darbininkams bežemiams ir mažžemiams. Czia viskas telpa, kas paprastai savaitiniuose esti: straipsniai mosingi, apysakos, feljetonai, eilės, ir žinios kaip iš Lietuvos teip ir išvisų kraštų. Yra tai vienintėlis iš savaitinių darbo žmonių laikraštis, tinkamas lietuviui darbininkui, kur tik jis negyvęs. Kalba aiški, spauda graži ir pigi prenumerata – Amerikoje tik 2 doleriai ant metų.

Beto yra čielė eilė raštų – smulkesnių ir stambesnių knygelių, LSDP. išleisčių, randamų ant kiekvieno viršelio «Darb. Balso».

Visi šitie raštai ir laikraščiai galima gaut, kreipianties pas vyriausį LSDP. literatūros agentą Amerikoje:

J.O.Szirvydas,
412 Siegel str.,
Philadelphia, Pa.

APGARSINIMAI.

Juoku ir satyros laikraštis „DILGELES“

Yra tai pirmutinis lietuvių raštijoj tikras satyros laikraštis „Dilgelės“ gali (ir net turi) skaityt visi lietuviai ir lietuvaitės (kurie tik moka skaityt); nes visl juk nori sveikai pasijuokt, paklegėt.

„Dilgelės“ leidžiamos privatiskais kaštais, o spaudinimas „Kovos“ spaustuvej. Prenumerata: metams 1.00, pusei metų 50c. Pavieni numeriai kaštuoja: Amerikoje 10c. Lietuvoje 10 kap., Prusuose 20 pf. Ant syk daugiau imant – pigiau.

„Dilgelės“ išleidžiamos išsyk nepaskirtais laikais, paskui pasitankis sulyg augimo prenumeratorių. Greičiausiai gal bus mėnesinis. Kožnam karte prižadam, kad nebus kasdieninis.

Meldžia „Dilgelė“ redakcija visus norinčius gardžiai pasijuokt, užsirašyt iš kalno ant visų metų. Juo greičiau tą padarys, tuom spėriau padės „Dilgelėms“ gaut iš pačtos pavyjimą siuntinėt papiginta preke.

Kas gerai nor paklegėt,
10c. turi užmokėt!
Adrisas „DILGELES“
412 Siegel Str. Philadelphia, Pa.

SUSIRINKIMAI.

Philadelphia, Pa. 1-ma kuopa LSPA. laiko susirinkimus kožno mėnesio 2-ame ir 4-me utarnike, 8-tą val. vakare Lietuvių Laisvės Kliube, po No. 943 So. 2-nd Str.

Sekretorius, A. Bernotas, 412 Siegel Str.

Cleveland, O., 3-čia k. LSPA. laiko susirinkimus kožną 3-čią seređą mėnesio, po No. 344½ Ontario str.

Organizatorius A. Kisielius, 505 Lorain str.

Chicago, Ill., 4-tos kuopos LSPA. susirinkimai atsibuna 2 kart ant mėnesio, salėje, po No. 369–33rd place, 3 val. po pietų. 1) 2-me nedėld. mėnesio, pašvėstas kuopos reikalams ir propagandai. 2) 4-ame ned. mėnesio, pašvėstas partijos reikalams.

Sekretorius, J. Krūmas, 4556 So. Ashland ave.

Pittsburgo, Pa. 6-ta kuopa laikys susirinkimus kožno mėnesio 2-ą seređą „Liet. Mokslo Dr-tės“ svetainėje. Prasi-dės nuo 7 vakare, ant 142 Ohio str. KOMITETAS.

Rochester, N.Y. 7-ta k. LSPA. susirinkimai laikosi paskutiniam nedėldienij kiekvieno mėnesio, po No. 328 Cliff-ord str. KOMITETAS.

Wilkes Barre, Pa. 9-tos kuopos susirinkimai atsibuna kas pirmą nedėlią mėnesio po N 16 Hancock str.

Sekr. J. ADOMINAS, 68 Dodson Lane.

Newarko, N.J., 11-ta kuopa LSPA. laiko susirinkimus kas pirmą nedėldienij kožno mėnesio, po No. 86 Jackson str. 10 val. iš ryto.

Sekr. A. STANELIS, 24 West str.

Springfield, Ohio, 12 k. LSPA. susirinkimai atsibuna kas pirmą nedėlią mėnesio, po No. 166 E. Main str.

Baltimore, Md. 14-ta kuopa laiko susirinkimus kožno mėnesio pirmą pėtnyčią, 8 val. vakare, lietuviškoj salėj ant Barre str. Org. P. Grinius, 520 W. Lexington st.

Brooklyno, N.Y., 19-tos k. LSPA. susirinkimai atsibuna 2 sykiu ant mėnesio: 1) kas pirmą nedėldienij mėnesio, 3-čia po pietų, 2) kas trečią pėtnyčią mėnesio, 7 vakare, po No 73 Grand str.

Chicago, Ill. 22-ros kuopos susirinkimai laikysis kiekvieną 1-mą subatvakarij žėduo mėnesio, M. Mioldažio salėje, 68 W. 25-th St. KOMITETAS.

Spring Valley, Ill. 23-čia k. laiko susirinkimus ketvergais po kožnai 1-mai ir 15-tai dienai mėnesio, 7-tą val. vakare, svetainėje M. Mažeikos, ant Dakota str.

Plymouth, Pa. 24-ta kp. LSPA. laiko susirinkimus kas 2-ą ir 4-tą nedėldienij kiekvieno mėn., 2 val. po pietų, po No. 1 Church st. [kertė Centre ave. ir Church str.]

Senandorio 28-ta k. LSPA. laiko susirinkimus kas dvi savaiti, ant kampo North-West Main ir Lloyd ulyčių, ruimas 5. KOMITETAS.

So. Bethlehem, Pa. LSPA. kuopos susirinkimai laikosi po No. 710 5-th str. Organizatorius J. GARŠVA.

Luzerne, Pa. 33 kuopa laikys susirinkimus kas 1-mą ir 3-čią nedėldienij mėnesio, vakarais, nuo 7 valandos, po No. 243 Bennet Str.

Organizatorius J. K. Makuokas.

Waterbury, Conn. 34-tos kuopos LSPA. susirinkimai atsibuna kas pirmą ketvergą po 1-mai kožno mėnesio, 7½ v. vakare, L.P. Kliubo kambariuose, Bank str.

Worcester, Mass. 40-tos LSPA. kuopos susirinkimai atsibuna kas paskutinę subatą mėnesio Lietuvių Ukėšų Kliubo ruimuose, 96 Green St., vakare 7.30.

Sekretorius T. RUBIKAS.

Bridgeport, Conn. 41-ma LSPA. kuopa laiko susirinkimus kas 2-ą mėnesio nedėldienij, po No. 426 Main str. Sekr. M.P. GLINSKAS.

Easton, Pa. 42-ra LSPA. kuopa laikys susirinkimus kas 2-ą nedėldienij kožno mėnesio, po No. 660 Pine str. KOMITETA.

GRAMATIKA
ANGLISZKOS KALBOS
su isztarymu kiekvieno žodžio lietuviszkai—sekancziai: chair (czėr), kedė; face (fėis). veidas; village (vilidž), kaimas ir tt.
Knyga apdaryta, 147 puslapiai, su prisiuntimu —\$1.25. (Pinigus yra geriausiai prisiųsti per „Postal Money Order“ ant szio adreso:
P. MIKOLAINIS,
Box 15, Station D.
New York City.

Kolsun Bros.

Main Office 224 Bainbridge Street.

Karietos šermentims, baliams, vestuvėms ir t. t. pribuna bile valandoje —

Keystone Telephone
Main 48-42 D



Priima orderius teipgi: Georg Kolsun 9580. Waters

PIGI KURPIŲ KRAUTUVĖ.

H. Adelston.

725 So Second Str. Philad. Pa.

Visokios, naujausios mados czeverykai, vyrams, moterims ir vaikams. Susisznėka lietuviszkai. Pigijs prekės.

Kada tik norėsi pasisamdyti sau advokatą, kiekviename legališkame reikale, kreipkis pas
Luther S. KAUFFMAN
ATTORNEY-AT-LAW
1001 CHESTNUT STR. PHILADELPHIA, PA.
ROOM 711 MUTUAL LIFE BUILDING

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA LIETUVIŠKA BANKA
Philadelphijoje, Pa.
PARDUODA LAIVAKORTES
ant geriausių linijų laivų.



Išmaino pinigų ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentura geležinkelių tikietu

Parduodame geležinkelių tikietus į visus miestus Jungtinių Valstijų.

609 South 3-čia gatvė, Philadelphia, Pa.

KAD SERGI NENUSIMYK -- BUSI ISZGYDYTAS --

Pirmiaus kreipimosi prie kokio daktaro, pažink savo ligą ir priežastis pamatėskai, kad koks daktaris bile kur ar šundaktaris ne sanė ligą neiškalbetų, už tai reikalauk — atsiusdamas 10 centų stem-poms, gausi knygą parašytą profesoriaus Dr. E. C. Collins ir perskaityk apie savo ligą skyrius su acyda

Knyga

128 puslapių

Vadova ing



Sveikata

Joje randasi dideli kohoruoti paveikslai sudejimo žmogaus kūno ir naujai dađeta 11 apsiereikimu gemanėio kuditio pas motiną viduriuose. Ta knyga naudinga sergantiems ir sveikiems

Dr. E. C. Collins Medikaliskas Institutas yra seniausias Amerikoje ir žemians minejamas ligas, greičiausiai šiu geriausia pasekme išgydo, — nuo plaučiu ligos, kosulio, kepenų, inkstų, vidurių ligos, kraujo nečystumo, galvos skaudėjimo, djeđliu ir reumatizmo; skuros [odos] ligas ir niežėjimą, lytiškas silpnybes, slaptas ligas vyrų ir moterų, seklos nubėgimą, saužagystę su jos visais apsiereikimo vaisiais, nervų ligas, abelną nusilpnėjimą, kataro (slogos), pulsės, galvoj spieđimą, miegustumą, geltliges, skausmingas moterų menesines ir baltasias antdrapanes, užsikrečiamas piktas ligas, kaip ir kitas kurios ant nelaimės žmonių ir kankinimo atsiranda, į umą laiką. Atsišauk tuojaus, nes —

Dr. E. C. Collins Medical Institute yra Specijališkas daktaras visada ant kožnos ligos. — Del kožno apsilpninto ligom, Specijališkai vaistai tampa sutaisyti po ištyrimo ligos ir išsiunčiami po Suvienytas Valstijas visur, Canada, Mexicą ir visą pasaulę.

Rašant adresuok: Dr. E. C. Collins Medical Institute,
140 W. 34-th str. New York City.

Atsišaukiantiems asabiškai ofissas (tarp Broadway ir 7-tos Ave.) atdaras kasdien nuo 10 iki 5 val. po pietų.
Vakarais: Utarninke, Seredof ir Pėtnfėncioje nuo 7 iki 8 val. Nėdėlioms: nuo 10 val. ryto iki 1 val. po pietų.

Atkreipiu atyđą savo draugų ir vientaučių lietuvių, kad mės apturėjome dabar didžiausį pasirinkimą

➔ Drapanu, Skrybeliu ir Czeveryku. ➔

➔ NAUJAUSIOS PAVASARIO MADOS. ➔

Viską tą parduodam labai prieinamoj prekėj.

Prosinam ir taisom vienus metus UŽ DYKAI!

L. Freedman & Son.

➔ VIENA PREKE ➔

➔ Drapanu, Skrybeliu ir Czeveryku. ➔

Kampas South ir 4-tos.

TEMYKITE!

Vienatinė lietuviška Aptieka

P. Rovno,

Kampas 3-čios ir Monroe arba
724 So. 3-rd str. Philadelphia Pa.

Toje aptiekoje viską galima gauti, kaip ir sename krauj: tikras Pain Expelleris, Gumbo, Bobro, pilvo ir anodino lašai; Kinder Balsamas; dielės ir bonkos; visoki kvėpalai, muilai ir visoki kosmetikos daļgtai, vietiniai ir iš užsienių; receptai sutaisomi iš geriausių kemiškų padarinių sulyg daktaro nuorađų. Prie to duodasi kiekvienam nesveikam higijeniškos rodos. Aptieka atvira dieną ir naktį. Sneka visokiais liežuviais.



NAUJIENA!

NAUJIENA!

H. MEDOFF'O tikra Lietuviška

TRAJANKA

Turiu atkreipti atyđą, kad kiekviena moteriškė visados privalo turėti tikrą Lietuvišką Trajanką namuose. Trajanka yra padaryta iš 29 visokių augalų ir šaknių iš tėvynės; geriausia ir pasekmingiausia nuo visokių apsilpnimų ir skilvio negalių.

Teipgi gaunama MEDOFF'O REUMATIC, puiki gyduolė nuo visokio būdo reumatizmų ir MEDOFF'O STOMACH BITTERS, kuri išgydo visokias skilvio ligas.

Adresuokit:

H. Medoff

PHARMACIST AND CHEMIST

151 Metropolitan ave.

Brooklyn, N.Y.

LIETUVIŠKA APTIEKA.

Joffe & Wolff.

3-čia ir Bainbridge Str.

PHILADELPHIA, Pa.



Prilaukome visuomet krautuvėje grynus vaistus, visokias europėjiziskas szaknis; teipgi turime: Severos gyduoles, Groblevskio, Trelnerio Kartujų vyną, Pain expellerį, šviežias dieles. — Užkviėčiame visus lietuvius lankytis į mūsų sąkrovą. Receptus sutaisome su didžiausia atyđą.

Christijonas PFAFF.

Pardavėjas vyno ir visokių degtinių: bonkoms, tuziniais ir baksais. Prašau lietuvius nepamiršt adresą:

S.E. Cor. Passyunk Ave., & Catharine str.,
Philadelphia, Pa.

Shepherd's APTIEKA

N.E. kampas 2-ros ir Dickinson Str.,
Philadelphia, Pa.

VIENATINIS LIETUVIŠKAS

SALIUNAS

JULIUS CALMIN

Visoki skanus švieži gėrimai: alus, degtinė, vynas, likerai; puikūs cigarai.

400 Mechanic st., Camden, N.J.

Bell 'Phone, 808—x E. 'Phone, 1033—A.